

W K E L E T

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

setter Róbert

Évesre	850
Félévre	460
Negyedévre	240
Egy hónapra	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei	
Bukarestben	5-

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ck 35-
Egy szám	1-50

1934 november 4 Kedd

Csaj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 246. szám

5685. Marchesvan

Aristotelestől — Benesig

A szombaton megnyitott párizsi nemzetgyűlésen Benes miniszter, a kisanatant tótumfaktuma külügyi expozé tartott. Ez az expozé azért érdekel közelebből bennünket, mert nagyrésztben a genfi konferencia eredményeit taglalta és mert ebből az expozéból legszembetűnőbbben világlik ki az az eszmemenet, mely a genfi konferencia résztvevőit az egyezmény megkötésénél irányította. Bizony, Benes ur információi alapján azt kell konstatálnunk, hogy a genfi egyezményt nem őszinte, mélyeséges akaratból fakadó békevágy hozta létre. Ezt a hiányt még az sem szépíti, hogy Benes ur történelmi visszapiantásának sugara egészen Aristotelesig hatol vissza és a nagy görög bölcsőt a pacifizmus lángoló görögtűzében mutatja meg nekünk.

A genfi konferencia ezek szerint nem érte meg az a nagy hűhót, amit körötte és mögötte a sajtóban csaptak, mert bizony ez a konferencia, melynek jegyzőkönyve — Benes szerint is — nem tudja megakadályozni a háborút, nem volt egyéb, mint néhány széplélek politikai menüette a vulkán peremén. A genfi konferencia azzal, hogy nem tette kötelezővé a konfliktusok békés elintézését: politikai unatkozók parádés defilírozásává süllyedt hiszékeny tömegek előtt, melyeket mindéig és mindenhol elkábitott a szölamok kellemes rezonanciája. Mindenesetre igen megaláztató, hogy Benes ur ezt őszintén mondja meg, anélkül persze, hogy messzebbmenő következtetéseket vonna le csaiódásaitól. Pedig a következtetés ezáltal igen elkéne és mindenesetre igen tanulságos volna úgy a Benes, mint a mi számunkra is. Azzal, hogy a genfi egyezmény a támadó háborúkat betiltja, még nem vet gátat az imperialista törekvéseknek, mert csaknem nyitott ajtót hagy a védelmi háborúk eshetőségének. A háborúzni akaró kormányok mindig találnak olyan „védelmi” szempontot, amellyel eltakarhatják nyers támadó szándékaikat. De ettől függetlenül is valóságos a humor erejével hat az olyan „pacifizmus”, melynek nincs elég ereje ahhoz, hogy a „védelmi szempontok” alapján megindítandó háborúk okait megszüntesse, holtott ez és csaknem kizárólag ez volna a feladata. Hatalmas indulatok, még hatalmasabb életkérdések eldöntésére bürokratikus döntőbírótságot szervezni, anélkül, hogy az indulatokat felkeltő okokat tennők lehetetlenné, annyi, mint a kolerát imádsággal gyógyítani. Békét hit nélkül, a mai beteg népi, földrajzi és lélektani állapotok megszüntetése nélkül nem lehet teremteni. Nem lehet oly módon, mint ahogyan azt a genfi paktum megszövegezői képzelték: hogy a szankciók gyakorlati megvalósítása a mindenkori kormányok kezében maradjon.

Ezt Benes is nagyon jól tudja, akinek expozéját kétségbevonhatatlanul szövi át bizonyos rezigráció, mely államférfini önzésből, hatalmi kórbortól és különben a mélyműveltségű européer lelkiismeretének mélyebb hurokon pendülő fájdalomából tevődik össze. Benes példája igen éles reflektorral világít rá a mai Európa legjobbhiszemű államférfiainak tétováságra, arra a mindig agressziven jelentkező gyavaságra, melynek nincs és sohasem is lesz elég ereje ahhoz, hogy a dolgok mélyéig hatoljon. Beteg és erkölcstelen szentimentalizmus ez, mely mindig a saját gyöngeségén pityeredik el, de minden részvétet és minden szolidaritást elhárít akkor, ha nagy, bár saját közeli érdekeitől távolos bajok igényelnék ezt a szentimentalizmust. Senki se kívánhatja Benes-től és egyetlen európai politikustól azt, hogy saját országának érdekeit szem elől tévesse. De viszont igen gyakran hangzik a lelkesedés hangja olyan politikus szájából, aki egyfelől a békéltető világeszmének hódol, másfelől az egész genfi egyezményt abból a szempontból

birálja el, hogy az Csehszlovákiának igen nagy előnyököt biztosít. Ez bizony teleplezesszerűen hat és megerősít bennünket abban a feltevésünkben, hogy attól a politikai garnitúrától, melyben még eleven erővel él a bosszúállás szelleme, nem várhatjuk az európai népek igazi békéjét.

Őszinte, igaz, végsőkéig vitt pacifizmust csak olyan politikai és emberi mentalitás teremthet, amely az egyes nemzetek fejlődését nem tudja elválasztani az általános európai érdekektől, amely nem ad védelmi háborúk indítására lehetőséget ugyanakkor, midőn a támadó háborúk démonait rabláncra fűzi. Amíg tehát ez így van, addig minden optimizmus, amely azt hirdeti, hogy „Európa politikája új fázis felé közeledik és az egyes nemzetek válságai, melyek csupán a háboru szomorú örökségei, fokozatosan elintéződnek”: egy belső félelem, egy meggyőződésnélküli ábránd kifejeződései, melyeket legkevésbé a hirdetőik hisznek el. Igazi békés állapotot csak a lelkek békéje jelenthet, a gazdasági igazságtalanságok megszüntetése, melytől azonban Genf óta is messze áll Európa országainak nagyrésze.

Benes expozéja után úgy látszik, hogy a genfi paktum mai alakjában gyenge kísérlet csupán, vivizsekció, melynek legelőször a gyöngé államok fognak áldozatul esni, mert hiszen ők, csakis ők lehetnek az első kísérleti nyulak. Csak egyetlen és általános érvényű pacifizmus hozhatja meg Európa békéjét: a háborúk okait, még halvány lehetőségét is megszüntető pacifizmus, mely egyetemes és nem partikulárisan nemzeti szemszögből nézi a világot. Így képzelte el ezt Aristoteles is, aki jó természetűdős léteire szerette az egyetemeséget és a részben is az egész törvényeit kutatta. Benes tehát szerkesztlenül hivatkozott éppen Aristotelesre. Valaki mást kellett volna citálnia. (s. l.)

Meghalt Nagyatádi Szabó István

Szülészhűdés ölte meg. A földnélküli paraszt karriörje

(Budapest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt szombaton Mezőcsokonyán meghalt Nagyatádi Szabó István, a Bethlen-kormány lemondott földmivélségi minisztere hatvanegy éves korában. Nagyatádi Szabót agyszélhűdés érte, mikor reggel vadászatra indult. Déli egy óráig eszméletlenül fektött szobájában. Az odahívott orvosok megállapították, hogy a beteg meghalt. Nagyatádi egy óra tíz percek magán volt.

Nagyatádi Szabó István földnélküli paraszti sorból küzdötte fel magát a kigazdák vezérévé és ezen a réven jutott be a magyar törvényhozásba. Amikor a háboru végén demokratikus áramlat vonult végig az országban, a Hadik-kormány (a forradalom kitörése előtt az utolsó kísérlet a régi rend megtartására) őt szemelte ki földmivélségi miniszterré. A Hadik-kormány nem alakult meg és Nagyatádi Szabó a forradalmi kormány népgazdasági minisztere lett. Egyike volt azoknak, akik a forradalomban elszántan követelték az azonnal való földosztást és a minisztertanácsokon állandóan a francia forradalmi példára hivatkozva, követelte a földosztás radikális és főleg gyors végrehajtását. A kormány azonban az akkor guvernementális függetlenségi pártba beszivódott nagybirtokosok halogató taktikája miatt a fontos kérdéssel legkevésbé törődött. Nagyatádi Szabó akkor befolyását és hatalmát a parasztság intenzív megszervezésére használta fel. A kigazdapárt annyira megizmosodott, hogy a proletárforradalom sem tudta megbomlasztani. A proletárdiktatura bukása után — a kommunben Nagyatádi nem vett részt — Nagyatádi és Lovász Károly voltak a Friedrich-kormányban az októberi forradalom politikai exponensei, de a fehér terror irtóztos atmoszféráját ez a két politikus nem volt képes lemerészkelni és azért ki is léptek a kormányból. Lovásznak később a kurzus bosszúja elől külföldre kellett menekülnie. Nagyatádi Szabó azonban visszavonult Csokonyára és tovább is irányította a kigazdák szervezkedését. Októberi szereplése miatt a kurzus őt is megfenyegette, Nagyatádi pártja azonban parasztfelkeléssel fenyegetőzött arra az esetre, ha a fehér terror vezéréket kikezdené. A kigazdapárt törhetetlen energiával állott melléje és a kormány belátta, hogy a kigazdákvaló harcába könnyen belebukhat. Az ugynevezett koncentrációs kormány helyesebbnek látta Nagyatádi Szabót bevonnai a kormányzatba. Amikor emiatt az októbristák részéről Nagyatádit szemrehányással illették, a kigazdák vezére minden alkalommal hangsúlyozta, hogy elveiből jöttányit nem adott fel és ha a kurzus kormányában tároát vállal, ezt

azért teszi, hogy a magyar parasztságot ne engedje teljesen kiszolgáltatni a földbirtokos-osztálynak. Azonfelül azt is remélte, hogy aktívításával a körülményeknek megfelelő földreformot is meg tud valósítani. Így maradt a földmivélségi ügyek élén később Simonyi-Semadam kormányában, majd a Teleky-kormányban, ahol megszavaztatta a földreformról szóló törvényét és végül a Bethlen-kormányban is.

Érte őt az Éskütt panama, amelynek állítólag részese volt. Emiatt beadta lemondását. Halála és a miniszteri széktől való megválása között mindössze néhány nap telt el.

Halálával a kigazdák politikai helyzete nem változik. A párt tegnapi ülésén leszögezték, hogy Nagyatádi programjához hívek maradnak és a Bethlennel kötött megegyezés értelmében benmaradnak az egységes pártban. A magyar nemzetgyűlés keddi ülését teljesen Nagyatádi emlékének fogja szentelni. Scitovszky házelnök fogja először elparasztálni Nagyatádi Szabót, aki 1908 ban jelent meg először a magyar képviselőházban, mint a kigazdatársadalom országgyűlési képviselője. Utána pártszónokok fogják méltatni Nagyatádi munkásságát. Temetése valószínűleg szerdán lesz Erdősokonyán. A gyászceremóniákat Ravasz László és Antal Géza református püspökök fogják végezni. Temetése órájában az ország valamennyi községében megkondulnak a harangok.

Kemal beszéde a török nemzetgyűlésen

Angora, november 3. A török nemzetgyűlést Kemal pasa nyitotta meg. Kemal pasa kijelentette, hogy a török hadsereg minden eshetőségre készen van. A Mossul kérdésben Törökország bizalommal várja a népszövetség döntését, amely nem lehet más, mint Törökország legitím jogainak elismerése. Franciaországgal és Oroszországgal a viszony javulóban van. Az elnök beszédét a nemzetgyűlés többsége tetszéssel fogadta.

Amerikában biztosra veszik Coolidge és Dawes megválasztását

London, november 3. Az „Observer” bosztoni jelentés alapján írja, hogy a holnapi elnökválasztáson Coolidge nek elnöké, Dawesnak pedig alelnökké való megválasztását bizonyosra veszik.

Megszűnt a kínai belháboru

London, nov. 3. Tiencsin és Fenjusiang fegyverszünetet kötöttek. A harc megszűnt és a két fél között folynak a béketárgyalások. Csakun elnök lemondott s a holnap bemutatkozó kormány gyakorolni fogja a végrehajtó hatalmát.

ter
12-12
zható,
eretes
gálás!

ok,

omlós

atu Mare

fit

vas és öntött-
zéséhez.

ék számára.

A F I T.

állit

ES

lenül és le-
Telefon 32 77

No. 23.

napig

ION

ina Maria
zám alatt

akit

pokat

a kirakati

ért készül.

250 lejtől
250 lejtől
180 lej

500 lej

R

ssze-
eg-

Flók: Egres

ládagyár

1 sz

Hollandiai levelek

Közi dr. Markus Krämer

III.

Az ember figyelmét lekötö a sok művészi látvány. A palotában mindenképp feltűnnek az antverpeni *Quellin* szobrászművei. Ott vannak a hallgatás és hűség szimbólumai. Ott van Ikarus zuhanása, köröskörül díszítésekkel: patkányok és egerek üres ládák körül papirokat rágcsálnak. A királyi termék empire-butorai, Bol, Bronkhorst, Jan Sievas, Flink és De Witt pompás képei az emberrel felejtetik a köznap világát.

Bejutok a trónterembe.

Nagy trónszék a királyné számára, akit energikusnak és céltudatosnak ismernek és példátlan takarósnak. A trón mellett egy kisebbik a hercegi férj számára, akit viszont mint jovialis, kedvelt német urat ismer az ország. A teremből balkon néz a piacra és ha a királyné Hágából átrándul ide, nem egyszer megtörténik, hogy félórán át nézi a nyüzsgést a balkonnól és szívesen fejadja a tömeg üdvözlését.

A hollandusok között kilencvennyolc százaléka tud írni és olvasni. Az a két százalék, amely fönt az északi szigeteken él, azonban nem látja kárát ennek a fogyatékosságnak, mert nem akad ember Hollandiában, aki ezzel visszaélne. Képviselőválasztások alkalmával leszavaztatják őket és pedig lelkiismeretük szerint. Mert a választásokba itt nem szól bele a csendőrség, a világitási zavarok nem állanak be a parasztok összeolvasásánál és az urnákat nem cserélik ki. A mandátum különben is nem valami különösen jövedelmező valami. Holland képviselők, ha egyébként nem gazdagok, nem igen építhetnek házat maguknak. Először mert a telkek arra átlagban háromszáz holland forint négyzetméterenkint, másodsor itt nem sokat lehetne elérni petíciókkal, az „intervenció” intézménye ugyanis erre felé nem divik. A vesztegetés kísérletének egy jellemző esetét mondotta el nekem egy vegyész ismerősöm, akivel együtt tárgyaltam zsidó közügyekben.

Egy parasztasszony, akit vízzel félhigitott tej eladásán értek, azzal szeretett volna a büntetés alól kitérni, hogy igazolványt kért a tej hamisítatlanságáról. Az igazolvány nagyon fontos lett volna az asszonynak, minthogy hamisított tej forgalombahozataláért 2000 forint (110.000 lej) pénzbüntetés jár, vagy pedig hat hónapig tartó szabadságvesztés. A hamisítás elkövetőjét három évig tartó börtönnel sújtják. A vegyész persze kiadta lakásából a hamisítót.

Bámulatosan korrekt nép. Az önköz intézett levél hátlapjára ragasztottam a bélyegeket, de amikor föl akartam adni a postán, a tisztviselő

udvariassan figyelmeztetett, hogy a bélyegek a cimoldatra ragasztandók. Együttal valami vegyszerrel maga lefejtette a bélyegeket és fölragasztotta a megfelelő oldalra.

Némely vendéglőben étkezés alatt vászonra vetítik a legújabb világesemények híreit. Az amerikai elnökválasztás esélyeitől a franciországi löversenyeredményekig minden nagyobb esetről tudomást szerezhet a vendég. Még a beszarábiai hátravillongásokról is érkeznek hírek. A szövetség teremben shjmmpt táncolnak. Soha sem hittem volna, hogy ez az északi nép milyen déli temperamentummal tud táncolni!

Kedvem támadt kimeenni a holland vidékre és így jutottam el *Eidamra*, az eidami sajt híres városába. Csodálatosan megművelt vidéken megy végig a vonat és a természetnek ezt az üdítő erejét még fokozza az a bámulatos tisztaság, amit az ember a városban tapasztal. Az ablakok, a boltok ragyognak a tisztaságtól, az emberek gondozottan járnak, még a napszámosok is. A Zuider-tó melletti falvak viselete festői. Széles fekete nadrág a férfiak

kon, fekete öv ezüst-tallérokkal kirakva. Széles, fekete kötény selyemmel kihimezve. A nők fejdísz és rubázkodása eléggé ismeretes hollandiai képekről. Általában itt is a kurtára nyírott haj, a „bubi kopf” divatos.

A csendes sajt-városból átrándulok Zaandamba, a holland fakereskedelem centrumába, ahol mint világ-históriai érdekességet mutogatják az idegenek a házat, amelyben Nagy Peter, Oroszország reformátora nyolc napon át Péter Micheloff néven tanulta a hajókészítés mesterességét. A ház ormán egy kedves fölirat orosz és holland nyelven:

„Semmi sem kicsiny a nagy férfi számára”.

A vendégkönyv tele van — leginkább orosz — látogatók kézjeggyével. De látni lehet a királyné aláírását is.

Távozásomkor a ház felügyelője biztosított, hogy a holland nép rokonszenvez az orosz néppel és csak a politikusok haragúznak egymásra.

Nagyon jól esett és megnyugtató ez a biztatás.

A marosvásárhelyi családirtó pletyka

Egy asszony, aki öngyilkos lett, mert megrágalmazták és akit férje követett a halálba

(*Targu-Mures-Marosvásárhely*, nov. 3. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Tegnap óta a marosvásárhelyi közönséget különös öngyilkosság híre tartja izgalomban. Tegnap a reggeli órákban futótűzként terjedt el a városban a hír, hogy *Trepchesz Egon* mérnököt keresztül lőtt mellel találták meg a lakásán. A mérnök öngyilkosságához a városban különböző kommentárokat fűztek. A legvalószínűbb feltevés az, hogy a szerencsétlen mérnök néhány héttel ezelőtt öngyilkossá lett feleségével együtt a kivárosi szőszátyár pletyka áldozata.

Néhány héttel ezelőtt a marosvásárhelyi „szalonokban” azt a hírt terjesztették, hogy *Trepchesz Egon* mérnököt a felesége lépten-nyomon megcsalja. A mérnök feleségéről szóló hír villámgyorsan járta be a vásárhelyi szalonokat és mire visszatért kiindulási helyére, nem is családi három, hanem családi sokaságról beszélgettek a vásárhelyi kávé-nénikék.

A hír *Trepchesz Egon*nak a füléig is eljutott, aki bizott felesége ártatlanságában és a felesége tisztességét bemocskoló rágalmatokat nem vette komolyan. Három héttel ezelőtt *Trepchesz Egon* felesége is tudomást szerzett a róla terjesztett hírekről és előlötti szűgyenében öngyilkosságot követett el.

*Trepchesz Egon*ot, aki rajongóan szerette feleségét, lelkiileg-testileg teljesen megtörte a tragédia és végzetes lépésre határozta el magát. Pénteken felkereste Vásárhelyen lakó szüleit, akiknek elmondta, hogy fontos ügyekben haladéktalanul el kell

utazzon és szeretné, ha ezen idő alatt lakását nem nyitná fel. A mérnök eltűnt a szem elől és hozzátartozói abban a hiszékenben voltak, hogy üzleti dolgait intézi el. Tegnap reggel a mérnök szülei cselédjüket elküldték fiuk lakására, hogy ott a butorokat a portól letörölje és a lakást, amely már három nap óta szellőztelen, alaposan kiszellőztesse.

A cseléd, amikor felnyitotta a mérnök lakását, ijedten hátrált az előbe táruló látvány elől. A szoba padlóján nagy vértócsa közepette állott szívrrel fekvő *Trepchesz Egon* mérnök, kezében szorongatva revolverét.

A mérnök tragikus halála iránt az egész városban őszinte részvétel nyilvánult meg. Temetés ma délután nagyszámú közönség jelenlétében ment végbe.

— Egy görög „világmegváltó.” A görögországi lapok feltűnően és sokat foglalkoznak *Vasil Evgenopolosz* „világmegváltó” békeagitációjával. *Evgenopolosz* fellépése félig vallási, félig politikai. A lapok azt írják, hogy komolyan kell venniük, amint hogy ő maga is nagyon komolyan veszi kezdeményzéseit. A „megváltó” legutóbb *Ramsay Macdonald*nak, az angol miniszterelnöknek és az angorai kormány konstantinápolyi követének küldött meghívó leveleket. Komoly publicisták *Evgenopolosz* működését összehasonlítják *Sabbatai Cevi* működésével.

A sánta Fiske

Zsidó koldusregény

(13)

Ira Mendele Moicher Szforim Fordította *Szekely Béla*

Hirtelen egy alak tart feléjük, aki községi előjárónak szeretné magát megválasztatni és ezért a legelőkelőbb, legbefolyásosabb polgárt a felső padra hívja, ahol saját kezűleg dögnyózi majd meg. A jámbor férfinak, akinek szintén rejtett szándékai vannak és szívesen venne valami zsiros falatot, ugyancsak ez öllik eszébe és hízegő nevetéssel egy másik előkelő polgárt kér fel a hasonló táncra. Mindnyájan feltelepednek a legfelső padra, működésbe jönnek a seprük és kész az üzlet. Az előkelő polgárok tiszteletére újra rémes meleg lesz, fiatalja és öregje a vizesvedrek után kapkod. Az emberek nyögnek és sóhajtának és mindenféle hangokat adnak ki magukból. Ebben a pillanatban én is felkapaszodom, meghuzódok az egyik sarokban és hozzá fogok a csontjaimat megdolgozni, hogy csak úgy ropog!

— „Oh Reb Alter, huzódjék még egy kicsit odébb, arra észak felé!”

Alter úgy néz rám, mintha a kinzója volnék és a vállát vonogatja.

„Telik az időből, — beszéltem rá — mit siet olyan nagyon. Mindjárt tovább mesélem. De hadd fujjam előbb egy kicsit ki magam...”

Alter nagyot szippant a pipájából, amelyik azonban a legordináribb módon bedugult. Káromkodva csavarja ki a szárt és libatollat dug be helyette. Azután újra meggyújtja a pipát; nehányszor nagyot szippant és úgy eregeti magából a füstöt, mint valami kürtő. Kinyújtottam kissé öreg csontjaimat és tovább meséltem:

„Másnap tehát elmegyek a fürdőbe, jó korán, amikor még nincs tele emberekkel. Berl, a fürdős ott ül az egymásra rakott vedrek kö-

zött és seprüt köt. Közben olyan komolyan vizsgálgatja a vesszők leveleit, akár az asszonyok, amikor lencsét szemeznek. Tőle nem messze, a kemencénél Itzek áll, ki a ruhákat őrzi; egy férfi ez, aki már harminc éve üzi ezt a mesterséget és akinek minden foglalatosságára abban áll, hogy összefont karokkal felüvel a halom ruhára és ha valaki elhagyja a fürdőt: „Egészségére szolgáljon” kívánja. Ebből él ez az ember. A két karját előre veti, ásit, számolgatja, hogy mennyi pénzt fog a felesége sabesze kérti; nehány szót vált Berl-lel, hogy az utóbbi időben milyen szép bevétel van; szidja a polgárokat és sorra veszi őket: az egyik ilyen, a másik olyan, nincsenek már olyan emberek, mint régen és a fürdő is nem az már, mint évek előtte volt.

Még a legfösvényebbek sem jutott eszébe, hogy egy hatosnál kevesebbet adjon. És máma...? Kiköp és még hozzá teszi: „Hogy fordulnának mind fel!”

„Berl és Itzek barátságos.” „Áldott legyen, akit jön”-nel üdvözölnek. Már régóta nem láttuk egymást és igazán szívesen fogadnak. Beszélgetni kezdünk erről-arról és végül Fiskére kerül a sor. Hol van — kérdelem — a mi Fiskénk?

„Fiske!? — mondja Itzek és bólint egyet a fejével — „Fiske ma nagy ur!” Minden jó emberemnek — csak meg ne ártson neki — kívánom... Bizony, Fiskének most olyan jól megy a sora, hogy ezt még álmában sem merte remélni!”

Végül Berl, a fürdős a következő történetet beszélt el: „Csütörtök estefelé az összes kemencéket jól befűtöttem és hogy jól kiszuszogjam magam, a többi emberrel lefekszem a fürdőben az egyik padra. Kivülünk még néhány

naplopó fekvő ott, akik itt nálunk ténferegnek. Amint így heverésznünk és elégedettenbeszélgetünk egymással, egyszerre csak kocsiörgést hallunk és hogy kocsit áll meg a fürdő előtt. Nem sokat törődünk vele. De még időnk sem volt körülnézni, három vasgyarú, kemény legény ront be a fürdőbe és egyszerre kiabálják: „Jó estét zsidók! Hol a Fiske? Kerítsétek elő Fiskét!” Egy kissé megijedtem: mit jelenthet, hogy az emberek egy lélegzettel Fiskét követelik? De azonnal átgondoltam, hogy nincs mitől féljek. Fiske, hála Istennek, nem lopott, nincsenek nagy üzletei és ha ezek a legények verbuválók volnának is, Fiske épp annyira nincs mit féljen tőlük, akár egy tejes késtől. Fiskének, hála Istennek, olyan hasznos tulajdonságai vannak, hogy lehetetlen az ujoncok közé dogni.

„Fiskét akarjátok?” — kiáltok nekibátorodva: — „Nincs most itten. De mondjátok csak Testvérek, mire kell nektek Fiske, nagyon szeretném tudni.”

A zsidók összenéznek, az egyik azután előre lép és azt mondja: — „Jó, elmondjuk neked, mert ne mondanók... Nincs miért szűgyeljük magunkat azért. Igazi zsidó ügy; a dolog tehát így áll:

— Ismeritek ugy-e a vak árvát, aki már évek óta, az öreg temető templomának kapuja előtt ül és egy ismert dalocskával, amelyet valaki az ő számára írt, — alamizsnáért könyörög? Ez a vak árva ebben az évben özvegy lett. Most újra rájött, hogy eljegyezze magát és pedig valamiféle hordárral; arra kötelezte magát a vak, hogy rendszeresen ruházza majd, gondoskodik az ételéről és még egy kis készpénzt is ad neki. Ma tartották volna meg a lakodalmat.

(Folytatás következik)

(Bucure) Kelet tudós...
jes részle...
temi tanác...
rozattal C...
Az egyete...
keltett ors...
körök is b...
tározat h...
sáról.”

Bir a...
professzor...
„Dimineat...
lesou n...
Slatinesnu...
gel érkezi...
a közokta...
értekezlet...
tanács hat...
intézkedés

Az „A...
tesült, ho...
ter a taná...
meg fogja

Hirt a...
ház Firul...
róság elő

(Cluj) I...
tudósítójá...
hogy Gri...
közölte a...
Ezt a híre...
„Patria”-b...
kapcsolat...
munkatárs...
után érke...
után távir...
mondását.

— Tá...
tus — a...
A törvény...
együtt haj...
.....

(Belg...
jától.) A...
még sok...
kombinác...
kor sok...
zati rend...
kedő né...
pükéad...
szinekbe...
demokra...
gett a...
egyik le...
a kormá...
vényelle...
nyának...
mésze...
mas ren...
félsé né...
meanyi...
végre.

Meg...
tássa elő...
igéretke...
kor tel...
áltott a...
rilla, n...
vizeken...
talmon...
van a b...
Meg

Halló, halló: a Blumhoz!

Hogyan dolgoztak a riporterek a Froreich ügyben

(Budapest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Évtizedek óta nem volt olyan bűnügyi szenzáció, mint az egyedi apósgyilkosság. A „szenzációból“ természetesen a hírlapok is kivették az őket megillető részt és jórészt a riporterek derekas munkájának volt köszönhető, hogy a gyilkosság rejélye ilyen rövid idő alatt megoldódott. Természetesen sok mulatságos epizód is történt a nyomozás folyamata alatt, melyekből nem lesz érdektelen néhányat elmondani. **Halló, halló! A Blumhoz!** Ez a mondat már szállóige Pesten és Bécsben. Blum, a soproni újságfőeljárú, most nagyon híres ember lett.

Ugyanis: a riporterek egy szál ingben, podgyász nélkül utaztak le Egyedre, de a viharosan fejlődő események miatt egy hétig kellett ottmaradniuk. Kifogytak a pénzből.

— Pénzt a Blumhoz! Halló! Froreich mindent bevallott! Pénzt a Blumhoz! Nincs egy vasam sem! Nem tudjátok, ki az a Blum? Nem az ügyész, te marha! A Blum! Majd kibetűzőm: Bó mint Béla, el mint László, u mint Ulászló, em mint Miksa... Blum! Halló! Halló! A Blumhoz!...

A soproni telefonkisasszonyok idegbetegen fakúsznak otthon. A pesti és bécsi riporterek tönkretették az idegüket. Mindenki elsőnk

akart kapcsolást kapni.

Csak dringend beszélgetés volt, de a „Pesti Hírlap“ gavalléria dolgában még az „Est“ lapokon is túltett, mert László Aladár, a „Pesti Hírlap“ tudósítója ezt kérdezte a telefonkisasszonytól:

— Van-e még drágább beszélgetés?
— Igen! Adhatom magának rapid a „Pesti Hírlap“-ot.

— Hogy az?
— Három percenként 198 000 korona. És a Pesti Hírlap megereztett egy kilencven perces beszélgetést 5,940 000 koronáért.

Visszajövet az újságírók azon versenyeztek a vonatban, hogy ki tud nagyobb és különlegesebb költségvetést benyújtani.

Nadányi Pali, az „Esti Kurir“ riportérének költségvetésében a következő tételek szerepeltek és fizetettek ki:

22 limonádé telefonrekedtség ellen	450 000 K
Csokoládé a telefonkezelőknél	120 000 K
Órmester nejkének virágcsokor	300 000 K
Egy kolléga hajnyiratása és kifestőzése, hogy ne szégyeljük	250 000 K
Telefonkisasszonyok legújabb shymmi- és Java-kotta	120 000 K
Barta Erzsébet koronatanának éjjeli zene	400 000 K

Erdélyi zsidó asszonyok Palesztina felépítéséért

Megalakul a Pro Palestina Liga

(Cluj Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Míg a világ minden részében a zsidó asszonyok már hosszú idek óta Palesztina felépítésének munkájában igen jelentős és értékes szerepet visznek, addig Erdélyben és a Bánságban asszonyaink még nem kapcsolódtak be ebbe a munkába.

Most azután az erdélyi és bánsági zsidó asszonyok Palesztina-munkájának összefogására elhatározták, hogy egy Pro Palestina Ligát alakítsanak, amely felül állva minden vallást, politikát, zsidó frakciót, cionista, nemcionista, vagy éppenséggel anticionista felfogáson, kizárólag Palesztina felépítésére és a zsidó otthon belső, kulturális megerősítésére fogja össze minden erejét. Különös gondot kíván munkásságában fordítani arra, hogy Palesztinában a nő és csecsemővédelem segítségére lehessen. Palesztinában immár pompás csecsemő és nővédelmi és általános egészségügyi intézmények vannak, melynek fentartása és továbbfejlesztése a zsidó asszonyok feladata. Ebből a munkába kell belekapcsolódni Erdély és Bánság zsidó nőtársadalmának.

Palesztina felépítésének munkájában a nők is kivesszik a részüket. Immár az uttörők hatalmas nősege dolgozik, heroikus versenyre kelve a férfakkal a palesztinai mocsarak lecsapolásánál, a köves, szikkadt puszták termékenyítésénél. A „chaluca“ — így nevezik őket — a legideálisabb, legszebb típusa a zsidó nőnek, mert volt lelkesedésük és volt erejük nehéz elszámolásra: arra, hogy otthagyják a boldog polgári jólétet, nagy világvárosok kultúráját, szórakozását és elmenjenek életük, egészségük feláldozásával otthon teremtani az üldözött, pogromok sújtotta zsidó nép számára.

Lelek asszonyok munkájából azonban a K. K. L. már néhány olyan farmot létesített, amelyen zsidó lányok, zsidó asszonyok nyernek elhelyezést és szerzik meg a szükséges mezőgazdasági ismereteket.

A Pro Palestina Liga legközvetlenebb feladata az, hogy támogassa a K. K. L. „chaluca“-farmjának munkáját és létesítsen itt, az országon belül is, zsidó lányok számára mezőgazdasági, vagy ipari „chaluca“-telepeket, amelyekben teljes felkészüljenek, hogy a zsidó otthonnak már ismeretekben kész, lélekben teljes és megerősödött hasznos munkása legyen belőlük.

A Pro Palestina Liga szervező munkája már egész vonalon megindult. A cél az, hogy ne legyen olyan zsidó asszony Erdélyben és Bánságban, ki részét a Palesztina munkából ki nem veszi. Minden remény megvan arra is, hogy a Pro Palestina Ligának sikerülni fog az eddig egymással kapcsolatát alig tartó zsidó nőegyleteket egységes program alapján közös munkára tömöríteni.

Az előkészítő szervezés már szépen halad előre és még ez év folyamán sikerülni fog a Ligát országosan kiépíteni. A Liga élén az erdélyi és bánsági zsidó nőmozgalom legjobbjai állanak, úgy hogy ez valóban méltó és értékes képviselője lesz Erdély nőtársadalmának.

A Pro Palestina Liga semmiféle más irányú munkában részt nem vesz a egyedüli feladata a Pro Palestina gondolat terjesztése és aktív támogatása. Egyformán számítanak tehát minden zsidó asszony közreműködésére. A Liga felhívásai a napokban mennek szíjjel.

Minden reményünk meg van arra, hogy a Pro Palestina Ligával Erdély és Bánság zsidó közléte egy új, pompás értékek lesz gazda

gabb s zsidó asszonyaink értékes versenytársai lesznek a zsidó férfiaknak Palesztina felépítésében.

A Pro Palestina Liga levelezését Calea Ra. gele 48 szám alá kell intézni.

Novemberi vásár

A vásárosok életében én mindig valami romantika-félet láttam. Nagymamám áhitattal beszélt egyik östükről, aki fiatal korában belenyugodott abba, hogy otthon üljön és tanuljon nyugodt gondtalanság közepette, mislalt asszonya vásárról vásárra törte magát, éjjeli szekérrázásban didergett, kirakta a portékát, sátorverésben segédkezett, tolvajokkal hadakozott és isteni csudákkal nem fértett rá az ázletére. És amikor zuzmarás reggelek mégis belemartak a csontjaiba, a hatodik gyermek után, jó tudás ösöm fölcserélte a Telaud-kötetet és a vastag kódexeket a kanavászokkal és a népek való szöveteivel. Vásáros lett vagy tíz esztendőig, a tizenegyedikben már a fia váltotta föl, aki alig volt több tizennégyévesnél. Fővártotta, mert apját utonállók régtámadták és balára sebeztek. Mondom, valami tragikus résszémélés mindig megindít, valahányszor végignézek a sátorosok tarka sorain.

Ma a kolozsvári vásáron ebben a hangulatban ödöngtem, amikor a nagytemplom mögött álló edényesek körül felűző csoportosulást vettem észre. Egy edényes izgatottan, szinte önkívületlen kerégtelt edényei között. Beléjük nézett, fölemelte, ráta, fölfordította őket. Az történt, hogy az edényesek egyike, Dáskál nevű, eladta azt az edényt is, amely pénztáru szolgál, az öblöm kannát, amelybe beletették két vásári nap jövedelmét, körülbelül százhuszezer lejt.

Nagy részvette tárgyalta a vásáros esetét. Egyik elmondta, hogy a Dáskálók csak két éve vásárosok most tollasodtak, de meg is érdemlik, mert olyan becsületesek, hogy milliókat lehet rájuk bízni. A másik visszamlékezett rá, hogy egy parasztember, aki kánált vett a Dáskálóknál, nagyon belengett az edénybe, azután nagyon sietett a vonat felé.

A százhuszezer lejnek tehát vége. Ha csak fél nem ébred a parasztemberben a lelkiismeret és visszahozza a kanna balsejét, amit Dáskálók nem adtak el neki.

Ez a novemberi vásár a szép őzi napon nagyon sok színt és életet és darts mozgást hozott a városba. De ez a Dáskáló eset megint visszaviz őseim szomorúságához.

(sz. l.)

Pártgyűlések Bukarestben

Bukarest, november 3. A nemzeti néppárt tegnap népgyűlést tartott a fővárosban. Jorga tartott nagyobb beszédet, hevesen támadva a többi pártot, anélkül azonban, hogy meghajtsa a felszabadító Románia zászlaját az anyai áldozatokkal felszabadított provinciák valamelyike előtt is. A fuzió sikerült volna, ha Maniu nem alkudozott volna úgy, mint keleti bazárokon szokás. Kijelenti, hogy kész átvenni a hatalmat, feláldozva a nyugalomnak szánt éveit az ország érdekében. Ugyancsak népgyűlést tartott a nemzeti párt Brailában is, amelyen Pop Caico István, Xenii, Popovics Mihály, Demetrescu beszéltek, támadva a kormányt. Majd Maniu Gyula szökölt fel, ismertette a nemzeti párt programját, amely a lakosság összes szükségleteinek kielégítését célozza. A nemzeti párt elég erőnek érzi magát az ország kormányzásának átvételére. Hangsúlyozta, hogy az összes ellenzéki pártoknak össze kell fogniuk a liberálisok megbuktatására.

A szocialisták támogatásától függ Herriot sorsa

Páris, november 3. A szocialista párttanács új napirendi indítványt fogadott el. A párt Herriotot és a kormányt továbbra is támogatni fogja, de miadamellott fentartja függetlenségét is. A költségvetéssel szemben követendő magatartásról eddig még nem egyeztek meg. A szocialista párttanács elfogadta Léon Blum azon indítványát, hogy amennyiben a kormány költségvetését kielégítően reformálják, a párttagok meg is szavazhatják. R-naudel záróbeszédében rámutatott arra, hogy a kormány helyzete könnyen veszélyessé válhatik. A kamara folyosóin egy esetleges új kormányról is beszélnek, amelynek tagjai Etiez, Painlevé, Caillaux lennének.

* Adóügyben felebezéseket olcsón készít Impertal, Minorita-utca.

Férfi raglán . . . lej 2650
Férfi öltöny . . . lej 2400
Férfi nadrág . . . lej 850

Reder No 2341

Katz & Mendel

Cluj, Piata Unirii No 10.

Férfi raglán . . . lej 2650
Férfi öltöny . . . lej 2400
Férfi nadrág . . . lej 850

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidó napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 450 lei, egész évre 850 lei.

Az amszterdami egyetem héber professzora. Amszterdamból jelentik: Dr. J. L. Palache hírneves zsidó tudóst Leydenből az itteni egyetemre hívták meg a sémita nyelvek és az ótestamentum tanszékére. Palache professzor már a tél folyamán megkezdte előadásait.

Nyolc havi börtönre ítélték a sikkasztó irodaszolgát. Néhány hettel ezelőtt jelentette az Uj Kelet, hogy a Foresteria R. T. feljelentette a rendőrségen Kósa Albert nevű irodaszolgáját, aki a pénztárnoktól kétezerháromszáz lejt vitt fel, hogy ezzel az összeggel a postán az interurbán számlát kiegyenlítsse, de a pénzt nem fizette be a postaigazgatósághoz, hanem elszikkasztotta és megszökött. Kósa Albert szökése után Barkó igazgató is feljelentést tett ellene, hogy a lakásáról egy hateres lej értékű ruhát és egy négyezer lej értékű felöltőt vitt magával. A feljelentés alapján a sikkasztó szolgát a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek. A kolozsvári törvényszék ma délután foglalkozott a hűtlen szolga ügyével. A tárgyaláson Kósa Albert beismerte a tettét, de enyhítő körülménynek azt hozta fel, hogy a sikkasztást részben állapotban követte el. A törvényszék rövid tanácskozás után kétrészből sikkasztásban mondatotta ki bűnösnek a hűtlen szolgát, de enyhítő körülménynek vette, hogy a vádlott teljes beismerésben volt és a tettét beszámíthatatlan állapotban követte el és ezért nyolc havi börtönbüntetéssel sújtotta. Az ügyész és a vádlott az ítéletet tudomásul vették.

Fegyelmi uton három CFR-tisztviselőt elbocsátottak állásukból. Három héttel ezelőtt feljelentés alapján vizsgálatot indítottak Ungvári Károly CFR-tisztviselő ellen, akit feljelentő azzal vádoltak, hogy Condacut utánözve, a bérlésért hamis neveket szerepeltetett és körülbelül harminc-harmincezer lejrel károsította meg az államvizitát. A feljelentés szerint az elszikkasztott összegben Gönczi Samuel és Györfly Dénes tisztviselők is megosztottak. A vizsgálat folyamán Ungvári beismerte a sikkasztást és hajlandóan ígérkezett, hogy az elszikkasztott összeget a teljes értékben visszapótolja. A másik két tisztviselő tagadta, hogy része volna a sikkasztásban. A CFR fegyelmi bírósága szombaton folytatta le a három tisztviselő ellen a vizsgálatot. A fegyelmi bíróság nem állapította meg pozitív Gönczi és Györfly bűnösségét, de a két tisztviselőt súlyos mulasztás terhére, mert tudomásul kellett bírjanak Ungvári üzelmairől és ezért a bíróság mindhárom tisztviselőt azonnal elbocsátotta a CFR szolgálatából. A jogügyi osztály, tekintve hogy a CFR hára a teljes összegében megtértült, nem tett a megtévedt tisztviselő ellen az ügyészségen jelentést.

Megválasztották a dévai iparkamara tisztikarát. Dáváról jelentik: Vasárnap tartotta az újonnan alakult dévai ipar- és kereskedelmi kamara tisztviselőválasztó közgyűlést. Dr. Vulcu János kamarai elnök bejelentette, hogy a kereskedelmiügyi miniszter 59.485. sz. rendeleivel dr. Dablen György prefektust a dévai kamara mellé állandó jellegű miniszteri biztossá nevezte ki. A kamara szabályzatának elkészítésével dr. Balogh Endre aradi kamarai titkár bízta meg. A titkári állásokat névszerinti szavazással Flimona Auréllal és Ovitiu Emillel töltötték be. A központi választmány tagjai a következők lettek: Csicssei Romulus, Kálmán Lajos, Onitiu Aurél, Herbay Jenő, Lányi Béla, Luch János, Ujváry Jenő és Hencilla Miklós beltagok, Vulpe Teodor, Marian János, Macrea Miklós és Martin Demeter kültagok.

Utlevélkönyvitések Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi belügyminisztérium és a külügyi hivatal között tárgyalások folytak az utlevél körüli eljárás megkönnyítése céljából. Az első könnyítés a beutazási vizumok díjának lényeges csökkentése lesz. Ezenfelül még több olyan utlevélkönyvitést fognak bevezetni, amelyek Franciaországban, Hollandiában, Angliában és a Nyugat többi országában már jórészt meghonosultak. Az intézkedések a jövő év elején lépnek érvénybe.

A Fränkel cég újabb kényszerregezéségi ajánlata. A Fränkel-cég kényszerregezéségi ügyének tárgyalása során bejelentette, hogy hajlandó uttelezni a leforgása alatt tizenkét egyenlő részletben száz százalék erejéig kielégíteni. A kolozsvári törvényszék a cég újabb kényszerregezéségi ajánlata fölött még nem határozott.

Kisgyerekek tragédiája. A dragi csendőrség telefonon jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy tegnap délután Russu László másfél éves paraszttiu a boglyaskemence szélén játszadozott. Játsszózás közben a kisgyerek ráesett a tűzhelyre, ahol szénne égett. Mire a gyerek szülei észrevették a szerencsétlenséget, a gyerek már halott volt. A másik szerencsétlenség a Bánffyhunad melletti Z-obok községben játszódtott le. Gal Gyuri István kétéves kisfiu az udvaron beleesett egy vízzel telt vízescseberbe. Mire a szülők a gyerek eltűnését észrevették, a kétéves fiúcska belefuladt a vízbe.

Sodocu, egy új betegség. A bécsi orvosegyesület tegnapi ülésén az Eiselsberg-klinika egyik asszisztense egy új betegségről számolt be, a **patkányharapás betegségről**, amely különösen Japanban duong és amelynek neve **sodocu**. A betegség körképe sok tekintetben hasonlatos a vérbetegséghez. Tipikus bőrkifutást mutat fel, külön tünete még egy maláriához hasonló láztypus is. Az asszisztens bemutatott egy ilyen beteget, akinek a baját egy ideig mint vérmérgezést kezelték a klinikán. Később jöttek rá, hogy a japán sodocu betegséggel állanak szemben, ami salvarsan injekciókkal gyógyítható. A gyűlésen jelen volt egy amerikai orvos is, aki kimutatta, hogy az új betegség az utóbbi időben Európa minden államában felbukkant. A járvány megakadályozása fontos feladata az államok közegészségügyi politikájának. Ez annál is fontosabb, mert a fertőzést nem feltétlenül patkányharapás idézi elő. Az ülésen rámutattak arra, hogy a vérbetegséget is annakidején patkányok terjesztették Európában.

A világ legnagyobb vizalatti alagutja. Newyorkból jelentik: A Hudson alatt most nyílt meg egy újabb alagut, amely a világ legnagyobb vizalatti alagutjainak egyike. Coolidge elnök villamos kapcsolással a napokban robbantotta az utolsó követ. Ezzel megnyitották nyilvánították az alagutat, amely Newyork városát összeköti New Yerseyvel. Az alagutat naponta negyvenhatezer jármű használhatja.

Három új napilap Berlinben. Berlinből jelentik: A közeli napokban három új napilap fog megjelenni: A „Nationalpost“, amely a német nemzetiek lapja lesz, a „Neue Tagliche Rundschau“, a nagyparaszti újságja és „Die Republik“, amely a köztársaság híveinek lesz szöszelője.

Strauss Richárd megvált a bécsi Operától. Bécsből jelentik: Strauss Richárd, aki nemrégiben öt éves szerződést kötött a bécsi állami Operával, lemondó levelet küldött Drezdából az osztrák kormányhoz. A kiváló komponista Schalk igazgatóval való összekülönbözését jelöli meg távozásának okát.

Ujra megnyitják a brit kiállítást Wembleyben. Londonból jelentik: A wembleyi kiállítást a jövő évben feltétlenül újra megnyitják, minthogy a legtöbb Analiához tartozó tartomány a kormány e tervéhez hozzájárult. Ma még megőzölítőleg sem lehet megállapítani a kiállítás jövedelmét. Ezért azt sem lehet tudni, vajjon a kormány nyolcszáz ezer fontnyi garanciáját igénybe kell-e venni, vagy sem.

Csökken a malária Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A kormány hivatalosan azt az örvendetes tényt közli, hogy a malária az országban az utóbbi időben lényegesen csökkent és járványosan egyáltalában nem dühöngött. Ennek az orvosi preventív intézkedéseken kívül az az oka, hogy az utolsó téli időszakban esőzés nagyon kis mértékben fordult elő. A malária leküzdésére egyébként a Joint támogatásával bizottság alakult, amelynek elnöke dr. Klüver, palesztinai orvos.

Házasság. Dr. Rosenfeld Salamon Rechin és Reich Bella Cehul Silvani-i házasságot kötöttek. Adler Rózsikát Budapestről eljegyezte Brenner Berényi Imre kolozsvári borkereskedő.

Siern Arankát Husztól eljegyezte Klein József Szécsényudvarhely. (Minden külön értesítés helyett.)

Meggyulladt egy szénakazal a Holdvilág utcában. Tegnap este hat óra tájban telefonon jelentették a tűzoltóságának, hogy a Holdvilág utcában Puskás Bela telen kigyulladt egy szénakazal. A tűzoltók azonnal kivonultak a helyszínre, ahol a tüzet másfél órai munka után teljesen lokalizálták. A kár több ezer lejre jött.

Hirtelen halál. Balázs József harminckét éves szolgálóegyetem tegnapi részeg állapotban tart haza szolgálati helyére, Mészáros utca 17. szám alá. Balázs József hazatérte után rosszul lettől panaszkodott és lefeküdt. Ma reggelre gaudája Mészáros László a szokatlanul az istállóban halva találta. A hirtelen halálos esetet jelentették a rendőrségnek is, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre a halál okának megállapítása végett. Az orvosi vélemény szerint a halál alkoholmérgezés következtében állott be. A hullát beszállították a törvényszék bonctani intézetbe.

Gyilkosság szerelemföltételeből. Selegean Aurél huszonegy éves művészi parasztleány már hosszabb idő óta udvarolgatott egy gazdag paraszt leányának. Selegean-k a faluban vetélytársai is akadtak, akik többször figyelmeztették a fiatal leányt, hogy hagyjon fel az udvarlásával, mert ellenkező esetben más eszközökhöz nyulnak. A fiatal leány továbbra is kitartott ideálja mellett és ezért vetélytársai bosszút esküdtek ellene. Tegnap délután, amikor Selegean a falu kocsmájából jött ki, a kocsmasajtóban Pálint János, Kratz György, Béres Mihály és Béres András megtámadták és botokkal agyonütötték. A csendőrség a gyilkos leányeket letartóztatta. A kolozsvári ügyészségtől utasították a csendőrséget, hogy a hullát szállítsák be a törvényszéki bonctani intézetbe, ahol a törvényszéki boncolást meg fogják rajta ejteni.

Felgyújtottak egy börtönt. Brauból jelentik: A közeli Halbau város börtönét ismeretlen tettesek felgyújtották. Az oltási munkások közben észrevették, hogy a börtönőr és felesége halottak. A vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság áldozatai lettek. Később a fogházor húsz éves leányát is meggyilkolva találták. A foglyok közül mindössze egy csavargárért eüült fiatalember szökött meg. A vizsgálat megindult.

A bokhari zsidók Messiás várása. Bokhara Szovjetországnak mohamedánok által lakott kis területe, ahol a zsidók megtartották ősi szokásaikat. Mostanában különösen a Messiás-várás tölti be lelki életüket, jelektől várják és remélik a megváltást. E jelek közül egyik mostanában megvalósult. Egy kialudt vulkán hirtelen füstölni kezdett és est és egy titokzatos csodulát, héber jelekkel és betűkkel, amit egy galamb szárnya alatt találtak, annak a jelét vették, hogy a Messiás még ebben az évben megérkezik hozzájuk. Szamar-kandban és más bokhari kisebb városban a jelek komolyságában annyira hisznek az ottani zsidók, hogy örömtüneteket rendeztek. Az ottani legenda szerint a Messiás eljövetele előtt a tűzhányonak ismét füstölnie kell. A tűzhányó lesz a Paradicsom bejárata. Vannak zsidók, akik hallani vésíték az egok szavát a hegy környékén. Az ige így hangzott: „Már közelednek a megváltás utolsó napjai.“ A galamb szárnya alatt lévő csodulát Taskendben találták. Héber betűk, amiknek értelmét nem találták meg, de amelykről a nép fantáziája azt állítja, hogy Messiás üzenetét foglalja magába. * „Ügyvédi határidőnapló 1925.“ megjelent. Azonnali rendelésnek 360 lej. Lepage Cluj.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlin harisnya divat minden színben	lei	69
Cérna-muszlin minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divalokostyűkben és kötöttáruknban őrési választások! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók

vásár

mindig valami romantikussal beszélt egyik belenyugodott abba, nyugodt gondolatánya vásárról vásárra. Általában didergett, ki-n segédkezett, tolvandákkal nem fizetett. Maradás reggelek mégis. Kodik gyermek után, T. Land-kötetet és a okkal és a népek vagy tíz esztendőig, áltotta föl, aki alig látotta, mert apját ra sebeztek. Mondom, ra megindit, valak tarba sorain.

ebben a hangulatban plom mögött álló csulást vettem észre. önkívületlen keres-nézett, fölemelte, történt, hogy az évü, eladta azt az szolgált, az öblöm vásári nap jövedel-t.

a vásáros esetét. lok csak két éve meg is érdemlik, pillékat lehet rájuk rá, hogy egy pa-Daszkaloknál, na-tán nagyon sietett

(sz. I.)

restben

namzeti néppárt paban. Jorga tar-ámadva a többi meghajtáná a fel-meghajtaná a fel-pyi áldozatokkal yike előtt is. A nem alkudozott szokás. Kijelenti, feláldozva a nya-dekében. Ugyan-párt Brailában Xenii, Popovics adva a kormányt. smertette a nem-lakosság összes ze. A nemzeti ország kormány-hogy az összes dik a liberálisok

ásától függ

lista pirttanás ott el. A pirt obra is tamontartja függet-zemben köve-nem egyeztek lfogadta Léon smeanyiben a reformálják, ák. R. nendel hogy a kor-essé válhatik. s új kormány-Elea, Pain-olósón készít

Ha szép nászajándékot akar venni, kéj-árjegyzéket a Kiszling bronzszobrokrol. Kiszling Rudolf és Fia román csillár és bronzárugyár, Timisoara.

A kötelező kereskedői gondosság

a mai váltságos és bizonytalan üzleti életben megköveteli, hogy minden régi vagy új kihitelezett tétel az adós vagyoni helyzetét feltüntetve pontos és megbízható

hitelinformációra legyen alapítva.

Romániában a legmegbízhatóbb és legpontosabb információkat adja a

Radio Információs Iroda, Cluj Strada Regina Maria No 34.

Postafiók 127.

Kérjen próbainformációt!

Nagy maradék vásár! **Figyelem!** Nagy maradék vásár!

Nagy maradék vásár!

LA CORSO

női divatruházban

Cluj, Piata Unirei (Fóter) 17.

Férfi és női ruhaszövet Kabát- és raglánszövet Flanel és bársony

Ruha és bélésselyem Vaszon és zephir Damaszt és volle Stb. Stb.

Maradékok minden elfogadható áron árusítatnak!

Nagy maradék vásár! **Figyelem!** Nagy maradék vásár!

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári piacon nem hanyatlanak a nagykereskedelmi árak

Csak Bukarestben és Galacban észlelhető egyelőre az árak csökkenése

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több erdélyi sajtóorgánumban jelennek meg közlemények, melyek arról számolnak be, hogy a nagy pénzühiány és a lej javulása következtében a nagykereskedelmi árakon hanyatlás állott be. Különösen gyarmatárú és textilcikkre vonatkoztatva jött ez a híradás, a galaci és bukaresti piaci viszonyokat véve alapul.

Az Uj Kelet munkatársa édesklődött a kolozsvári piacon is az árak csökkenését illetően. Munkatársunk több fűszer- és textilnagykereskedőt kérdezett meg, akik egyöntetűen azt az információt adták, hogy a lej javulása és a pénzühiány az árak lemorzsolódását, illetőleg hanyatlását ez deig nem eredményezte, nem is eredményezheti, mert a drága árakon beszerzett árut a kereskedők nem adhatják alul, annál is inkább nem, mert ez még súlyosbítaná az anélkül is krónikus válságot. A kereskedők egyöntetű véleménye sze-

rint az árakban csupán stagnáció van. A jelek szerint azonban a pénzühiány és a lej emelkedése ellenére, különösen a fűszerárakban rövidesen fokozatos áremelkedés fog beállni. Tény az, hogy azok a kereskedők, akik készlet ellenében szerzik be áruikat, jóval olcsóbb árakon jutnak áruhoz, mint azok, akik vátó és hitel útján kénytelenek áruszükségletüket fedezni. Ennek alapján lehetséges az, hogy a készpénzzel rendelkező kereskedők olcsóbban tudják áruba bocsátani cikküket, ami azonban nem általános jelenség.

E yébként a bukaresti és galaci piacon, a kolozsvári piaccal ellentétben, téyleg komoly árcsökkenés észlelhető. Bukarestben különösen a rizs ára hanyatlott; míg pamutban az amerikai C. C. C. pamut 32 lejről 31 lejre esett. Ezzel kapcsolatban a belöldi gyárak is csökkentették árait, különösen sifonban és amerikai vászonban. A regái váróhidakon a nyersbőrök ára 42-45 lejről 33-38 lejre esett.

Mint értesülünk, ma ebben a kérdésben is meggyezéses történt. A Magyar-Amerikai Bankból Bottlik István és dr. Révész Jenő kerülnek a Magyar-Nemet Bank igazgatóságába. A fuzionált intézetek vezérigazgatója továbbra is Szász Dezso lesz.

A mai valutapiac

A mai napon általános lanyhaság uralta a devizapiacot. Üzletkötés csak elvétve történt a következő árfolyamokon: Osztrák korona 393-396, magyar korona 420-425, cseh korona 580-536, francia frank 955-965, svájci frank 34 40-34 50, dollár 175 00-178 00, angol font 835-845, olasz lira 790-800.

Valutapiac november 3-án:

Bukaresti Devizák: Páris 942, Berlin —, London 808, Newyork 179—, Róma 781, Zárich 34 50, Bécs 25 25, Prága 536, Budapest —.

Bukaresti Valuták: Napoleon 720—, márka 42 00, leva 130, török lira 93, font sterling 800, francia frank 969, svájci frank 35 50, olasz lira 815, drachma 330, dinár 255—, dollár 178 00, lengyel marka 33 00, osztrák korona 26 50, magyar korona 23 50, cseh korona 525.

Zárich Nyitók—Zárich: Berlin 124 00—124 00, Amsterdam 205 00—205 00, Newyork 319 00—319 00, London 2360 00—2359 00, Páris 2735 00—2730, Silesia 2267 50—2265 00, Prága 1550 00—1552 00, Budapest 68—68 00, Bérgád 737 50—755 00, Bukarest 287 50—290 00, Varsó —, Bécs 73 25—73 25.

A kényszerregegyezés reformját kérték az osztrák kereskedők. Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedők memorandummal fordultak az osztrák kormányhoz a kényszerregegyezés reformja és az usztoratörvény hatálytalánítása érdekében.

A francia belöldi kölcsön feltételei. Párisból jelentik: A „Le Journal“ közli a francia kölcsön feltételeit. A kölcsönt november 1. és december 12. között fogják kiadni tíz esztendő múlva esedékes 500 frank névartékú címletek alakjában, melyek október 25-től kezdve 5 százalékkal fognak kamatozni. A kölcsönt kiadással fogják amortizálni.

A marostordai cukorrépa-termelők gyűlése. Marosvásárhelyről jelentik: Jelentetük, hogy az Erdélyi G. zászói Egyeslet cukorrépa szakosztálya október 30-ikára Marosvásárhelyre gyűlést hívott össze. Az elnökség a gyűlést elcsapta, de a megjelent marostordamegyei cukorrépa-termelő gazdák rögtönzött gyűlést tartottak, amelyen a novemberben megtartandó nagygyűlésen előterjesztendő panaszokat tárgyalták. Gróf Teleki Domokos a gyárak által tulajdon címén követelt 5 százalékos levonás megszüntetését tartja szükségesnek. Drexler Béla ismerteti azokat a nehézségeket, amelyekkel a cukorgyárak a pénzühiány következtében küzdenek. A marosvásárhelyi gyárak, amely nyolcezer tonnával termeltet répát, 180 millió lejre kellett értékesítenie, de ebből csak 60 milliót fizetett ki, mert a további 120 milliót képtelen előteremteni. Több hozzászólás után elhatározták, hogy kérti tozják a gyáraktól, ha már a cukorrépa-termelő gazdák nem tudják követeléseiket megkapni, úgy követelésük után ne 8-10 százalékos kamatot fizessenek, hanem 18-20 százalékos.

A világ buszaszükséglete biztosítva van. Londonból jelentik: A földművelésügyi minisztérium a nemzetközi mezőgazdasági intézettől a következő jelentést kapta. Az export országok buszfolólege 143 millió méterházasát tesz ki az augusztus elsejétől a jövő évi július 31-ig terjedő időre. Az importra szoruló országok buszaszükséglete ezzel szemben 433 millió méterházasára becsülhető.

Ujabb fizetésképtelenségek. Temesvárról jelentik: Papp Gábor előkelő temesvári férfidivatkereskedő négy és félmillió lej passzívával és egymillió lej aktívával fizetésképtelenséget jelentett be a temesvári törvényszéknek. A cég egyelőre a hivatalos kényszerregegyezési eljárás mellőzésével próbál megállapodást köni hitelezőivel. — A máramarosziget Scheer Judo-cég kényszerregegyezést kért. Passzívája 700.000 lej. Ezzel szemben aktívái alig haladják meg a százezer lejt.

Ujabb bankfuziók Budapesten. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, azok a tárgyalások, amelyek az Iparbanknak a Magyar-Nemet Bankba való beolvadását célozták, eredménnyel végződtek. Az Iparbankkal egyidejűleg a Magyar-Amerikai Bank is tárgyalásokat kezdett fuzió cél-

Metropol kávéházban folyó hó 4-étől minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton este 8 óráig elsőrangú hécsi szimfonikus zenekar hangversenyez.

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ Lloyd 3022.

Poljansek plankácsokat szállít Grossmann Jenő műszaki üzlet Baross-utca 10. Sürgönycim: Nagyvárad Grossmasin :: Telefon 2-86

Őszi és téli női kabátkelmék velvet, delaine, coachmen, biberette és sill plüssök minden szíabon kaphatók mintavásári szállított árak mellett URANIA divatházban, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34, Urania-mozgóval szemben. Sirocco 166 **Reg. Ferdinand 34.**

(Cluj) tudósítój napi közlési hely ne A megk nagyará meglepe osspat e
Ro Hagg későre i időben e nap jät akik má a zsidó dik föld amikor szerü vé test. Ho nem jut képtelen mén mul Haggibb ményi in használh nagyzer „puha“ met játs restbe k volas ré irányítot és finon helyzetet ki a ca- is esal összeállít mint a sz közvetle A k közvetle a pozitív vári csap A me Biró Ma 17 ik per durvásk időben l sebb vol lövése k volt a m Univ élvezetnél Kami sip saszcscapt eltöröt a a lábát, Jajkiáltás e szerenc inkább V Acad zéssel sze pontjait. Victo szevedet verességét. **Má** Cluj. Nagy Szam nem jelen rosujvár Nagy meglepeté A szerenc Bras Lupé Arad. váratlanul CFR—Ol

SPORT

A derbyk vasárnapja

A Haggibbor szép formát játszott ki a KKASE ellen. Végh Kaminak eltörött a lába

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A derbyk vasárnapja volt a tegnapi nap. Mindenütt a bajnokság döntő mérkőzései kerütek lebonyolításra és nem egy helyt nem várt meglepő eredmények voltak. A meglepetések meglepetése a nagyváradi NAC nagyarányú veresége a Bihorultól. Nem kisebb meglepetés a CAMP győzelme az aradi munkás-csapat ellen.

Részletes eredményeink:

Haggibbor—KKASE 0:0. Ha egy kis későbbre is, de reparálta a Haggibbor az utóbbi időben egymásután szenvedett vereségeit. Tegnapi játékával megnyugtatta aggodó híveit, akik már már elvesztették minden bizalmukat a zsidó csapattal szemben. Különösen a második félidő emlékeztetett a régi Haggibborra, amikor valószínűleg a kapuhoz szegte a nagy-szerű védelemmel rendelkező keresskedő együttest. Hogy a főlény és a szép játék gólokban nem jutott kifejezésre, az csak egy-kétjátékos gólképtelenségének és a keresskedők nagy-szerű védelmének mulott. Még két összekötőre van szüksége a Haggibbornak, hogy ismét gólképes legyen. Reményi inkább bekjátékos, Farkas pedig jelenleg használhatatlan. Érdekes ennél a játékosnál, hogy nagy-szerű technikával rendelkezik, de annyira „puha”, hogy nem a mai futball játékos. Ismét játszott Fáhu, akit hosszabb időre Bukarestbe kötött foglalkozása. Mintha elfelejtette volna régi tudását, de azért így is mesterien irányította a csapatot. Nagyszerű szöktetési és fiuom, lábra adott passzal sok veszélyes helyzetet teremtettek. Mellette Ankraui vált ki a csapatból, lába azonban fáj még és így ő is csak félgözzel dolgozott. A halvesor mai összeállításán nem kell változtatni. Ugy Braun, mint a szélsőhalyok megfeleltek hivatásuknak. A közvetlen védelem kevés dolgát jól elvégezte.

A keresskedők együttesében elsősorban a közvetlen védelmet kell kiemelnünk. Ma ennél a posztjánál a KKASE áll legjobban a kolozsvári csapatok közül.

A mérkőzés egyébként fair lefolyású volt. Biró Marczinkievitz volt, aki a második félidő 17. percében Kiss Antik (KKASE) szándékos durváskodásért kiállította. A játék az első félidőben lanya, a második félidőben élvezetesebb volt. Reményi 8 méterrel süttölt pompás lövése kapufát ért. E labda körül támadt harc volt a mérkőzés legkiemelkedőbb eseménye.

Universitatea—CFR. 1:2 (1:1). Minden élvezetnélküli durva mérkőzés, melynek Végh Kamin siposantja esett áldozatul. Blojával történt összecsapásakor olyan szerencsétlenül esett el, hogy eltört a jobb lábja. A Park-szematóriumban kezelik a lábát, melyet csak a tavasszal ha használhat. Jajkiáltása végigrezgett a közönség idegeit, amely szerencsétlenség után nem annyira a játék, mint inkább Végh Kamin állapotára volt kíváncsi.

Academia—KMTE 2:1 (1:0). Ezzel a mérkőzéssel szerezte meg az Academia az idén első pontjait.

Victoria—KAC 4:0 (1:0). A KAC az utóbb szenvedett veresztésének köszönhető nagyarányú vereségét.

Másodosztályu bajnokság a kolozsvári kerületben

Cluj. RMS—TSC 2:2.
Nagyenyed. NTK—Hasiparosok 1:1 (1:0).
Szamosujvár. Sparta—Elit, amelyen az Elit nem jelent meg és így a két pont a Spártáé. Marosujvár Solyvay—I. Sarmei 1:1 (1:0).

Vidéki eredmények

Nagyváradi. Bihor—NAC 2:1 (1:1). Nagy meglepetés. — **Törekvés—Sz. Törekvés 2:1 (1:1).** A szerencsésebb csapat győzött.
Brassó. Braşovia—ATE 2:0 (1:0).
Lupény. Jiul—AAC (Arad) 2:1 (1:0).
Arad. CAMP—AMTE 4:0 (1:0). A CAMP váratlanul győzött igen nagy arányban. **Gloria—CFR—Olimpia 2:1 (2:0).**

Temesvár. Kinizsi—TAC 2:1 (0:0). Bajnoki döntő, amelyen a TAC Golubit nélkülözte.
Kadima—ZsSE 0:0. Rapid—TMTE 3:2 (1:1).

Külföldi eredmények:

Budapest. Budapest—Zágráb válogatott 3:1 (2:0). Csapatösszeállítások. Budapest: Fischer, Fogl II., Fogl III., Fuhrmann, Nyul II., Blum, Rámay III., Takács, Orth, Opat, Jenny. Zágráb: Friedrich, Vrbancic, Dasovic, Hitec, Rupetz, Götz, Babic, Mantler, Bencik, Pasaric, Benkovic. A zágrábi együttes megfelelt a várakozásoknak, különösen Rapetz centerhalf és Bencik center, valamint Friedrich kapus játéka tetszett. A vezetőgól Orth lövi a 13. percben, nemsokára aztán megsérül és kiáll, helyét Kohut foglalja el. A 23. percben Opat lövi a második gólt. A második félidőben a vendégek sokat támadnak és a 18. percben Pasaric gólt lő, amelyet Kohut a 28. percben viszonz.

Bajnoki mérkőzések november 1-én:

FTC—UTE 1:1 (1:0). Kelemen lövi az FTC, Jeszmás (tizenegyesből) az UTE gólját.
Törekvés—BTC 3:0 (1:0). Palcsok, a BTC kapusa súlyosan megsérült.
MTK—III. ker. 2:1 (1:1). Az MTK nehezen győzött a jól védekező óbudai csapat ellen. Orth, Opat, illetve Neuhaus (tizenegyes) a góllövők.
NAC—BEAC 6:2 (5:1). Az egyetemi csapat súlyos vereségének fő oka a felforgatott összeállítás.
KAC—VAC 1:1 (1:0). Ölvédy vezetőgólját a második félidő 32. percében Jocke egyenlíti.
Vasas—Zugló 3:0 (0:0).

A sulgos pénzkrizis miatt

hogy a m. t. vásárló közönségnek alkalma legyen téli szükségleteit olcsón beszerezni, elhatároztuk, hogy az összes raktáron levő

férfi- és női-szövetek, plüschök, bársonyok, bélésárúk, vászon és mosóárúk megirt, olcsó és szigoruan szabott áraiból

folyó hó 31-ikéig

10%

engedményt adunk.

Heller, Weisz & Molnár

divatáruháza

Cluj, Cal. Reg. Ferd. 6.

Az I. o. bajnokság állása: MTK 11, VAC 10, Vasas 9, NSC 8, III. kerület 8, Törekvés 7, KAC 7, FTC 6, BTC 3, Zugló 3, UTE 3, BEAC 3 pont.

II. o. eredmények: Ékszerész—UMTE 2:0, 33 FC—EMTK 0:0, KTE—TTC 1:0, Főv. TK—ETC 1:1.

Prága. Amateur (Bécs)—Slavia 1:1.
 Sparta—Slovan (Mähr. Ostrau) 4:2.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ ÚJVI HÉTEN

Kedd: Három grácia. 5-ödször. Premiére helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 112.
Szerda: Három grácia. 6-ödször. Premiére helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 113.
Csütörtök: Tanner John házassága. [Ujdonság előszór. Rendez helyárrakkal. Premiérbérlet 14 szám. Sorozatszám 114]
Péntek: A három grácia (7-edszer. Bérletszűnetben. Premiére-helyárrakkal. Sorozat 115)
Szombat d. u. fél 4-kor: Cifra nyomorúság (Első ifjúsági előadás, igen olcsó helyárrakkal. A bevezető előadást Janovics Jenő dr. tartja. Sorozat 116.)
Szombat este 8-kor: A három grácia (8-adször. Bérletszűnetben. Premiére-helyárrakkal. Sorozat 117)
Vasárnap d. u. 1/24-kor: A hamburgi menyasszony [Mérésékelt helyárrakkal. Sorozat 119]
Vasárnap este 8-kor: A három grácia. [9-edszer. Bérletszűnetben. Premiére-helyárrakkal. Sorozat 120]
Hétfő: A három grácia (10-edszer. Bérletszűnetben. Premiére-helyárrakkal. Sorozatszám 121)

MOZGÓK MŰSORA

Szent-Mozgó. Kedd, november 4. Premier. *A kaméliás hölgy.* Szentimentális dráma, 6 felvonásban, ifj. Dumas híres regénye után. Főszerepben Nazimova és Rudolpho Valentino. Múson hívül egy egészen új Zigoto-bohózat.
Uránia-Mozgó. Kedd, november 4. Premier. *A pokolbeli.* Szenzációs amerikai kalandor cow-boy dráma, 5 felvonásban. Főszerepben a vakmerő amerikai cow-boy lovas Tom Mix.
Apollo-Mozgó. Kedd, november 4. *A bandita nemessége.* Szenzációs amerikai cow boy dráma 5 felvonásban. Főszerepben William Hart.

Nagyváradon adósok védegylete alakul. Nagyváradról jelentik: A hitelezői védegylet megalakulása után most egy ezzel kapcsolatos új alakulás tartja meg rövidesen közgyűlést Nagyváradon: az *adósok országos védegylete*. Az adósok védegylete, ha egy adós fizetésképtelenségbe jut, nyomban kiküldi az adós jelentkezésére revizorait, ellenőreit, kik az adóssal karöltve a pontos státust összeállítják, és ördönnek azon, hogy az adós összes vagyona a hitelezők rendelkezésére megmaradjon és a tapasztalt státusnak megfelelően terjeszt a hitelezők védegylete elé a fizetési módokrakra vonatkozó megfelelő javaslatot. Az adósok védegylete pontos információt fog nyújtani arról, hogy mi az adós vagyona, mi okozta fizetésképtelenségét, gondatlanság, vagy talán hibáján kívüli tényezők okozták-e összeroppanását? A védegylet egyben a külföldi hitelezőket pontosan fogja informálni az adósok vagyoni helyzetéről, megbízhatóságáról.

Zsák Zsinog Kötél
 KAYAS DEZSO TIMISOARA

Öltönyök, Raglanok, Ulsterek!
Szántó és Komlós
Cluj, Satu Mare
14.

Valódi perzsaszőnyegeket nagy választékban jutányosan kaphatók * **Sternberg**, Tel. 13-45. Oradea-Mare, Piața Unirii 2

PRONIRDETESEK

Két urilány levelezne intelligens fiukkal. Leveleket „Tengerszem” és „Vigkedély” jelígre a kiadóba kárunk.

Aetherikus olaj- és eszenciagyár Regátban és Beszarábiában jól bevezetett utazógynököket keres magas jutalékkal. Ajánlatokat eddigi működés megjelölése mellett „Eszencia” jelíggel kiadói-atal továbbit. 8080

Keresek azonnali belépésre vasszakmában jártas segédet. Aját latok fizetési igények megjelölésével I. Godel vas és fűszerkereskedés Gherla küldendők. 8081

Házvezetőnőnek ajánlkozok szorgalmas, a háztartás minden ágában jártas izraelita uriaszony idős uriemberhez. Cim a kiadóhivatalban. 8069

uradalmi tej és tejtermékek kaphatók Elek Str. Suluțiu (Viz-utca) 8.

Allást keres december 1-ére üveg, porcellán és fűszerszakmában teljesen jártas kereskedősegéd. Cim: Stern Jenő, Ludosul de Mures. 8070

Egy zsidó fogtechnikus-segéd, ki arany és kau-csuk-munkában perfekt, azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Szorgalom” jelígre kiadóba kések.

nyelvtanuláshoz segéd-könyveket, szótárakat előnyös árban szállít az Uj Kelet könyvosztálya. Kérjen ajánlatot.

Jó és olcsó kóser ebéd-koszt kapható kihordásra is. Str. Saguna (Bartha Miklós-utca 20), hátul az udvarban Génadéknál.

1 kiló orth. kóser kővér füstölt birkabús 40 lej. Husfüstölések elvállaltatnak. Róth, [volt Rudolf-ut 20].

Intelligens fiatalember vagy gyerek teljes ellátást kaphat. Guttman, Beeskai-tér 2. 8084

Egy ügyes fiu tanuló-nak fizetéssel felvétetik Dávid Hermann, Szécheni-tér 39. bürözletében. 8083

Állandó otthoni lomb-fűrés munkaalalom. Je-lentkezni Árpád-ut 46. sz. Mendelsohn. 8085

Facillár eladó Árpád-ut 46. Mendelsohn. 8086

Veszek könyveket. Ma-gyar és németnyelvű klasszikusokat, közgazda-sági és társadalom-tudo-mányi gyűjteményes mű-veket használt vagy új ál-lapotban veszek. Részletes ajánlatokat ár megjelölés-sel „Könyvbarát” címre a kiadóba kérek.

Jómenetelű kávémérés és bodega a belvárosban jutányosan átadó. megke-resek „Jómenetelű és olcsó” jelígre a kiadóba kéretnek.

Pince belvárosi, azonnal kiadó. Száz hektó boros-hordó, stráfszekér, likör-eszenciák eladók. Érte-kezhetni Kepes ügyvéd-nél, Wesselényi-ut 4. sz. Tel. 7-65. 8087

Cukorka, csokoládé, gyümölcs, bal- és hus-konzervek csak a Str. Jorga (v. Jókai-utca) No 23. szám alatt

október hó 15-én megnyílt

BOKOR & COMP.

cukorka és csemege áruraktárnál

szerezhetők be. Eladás nagyban és kicsiny-ben a legerősebb árak mellett. Sirocco 236

Zománcozott bádóg és öntött

vas-edények,

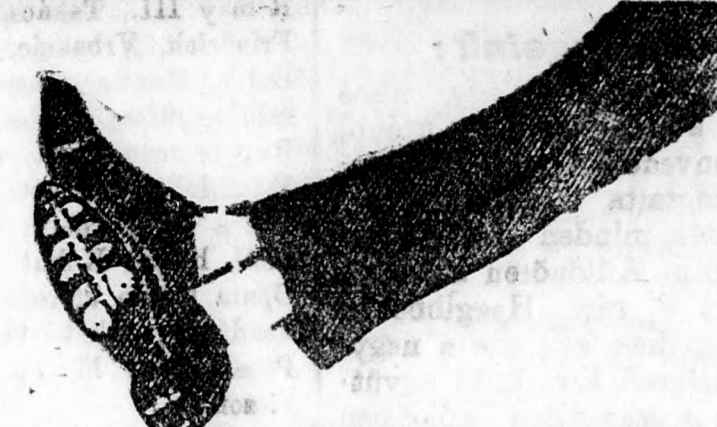
porcellán és üveg-edények nagy választékban.

Táblaüveg és ablaküvegezés

a legolcsóbb napi árakkal. R. Mosse Rt. 4060

S. R. Piringer

Cluj, Calea Reg, Ferdinand (Ferenc J.-ut) 65

PALMA

kaucsuksarok és talp

ruganyossá és zajtalaná teszi járását, híméli lábát és cipőjét.

Tartósabb a bőrnél!!!

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltemek!

Zeiss

Busch

Rodenstock

szemüvegkülönlegességek

KUN MÁTYÁS FIA

1876 óta fennálló üzletében, Cluj, Calea Victoriei No. 2. orvosi rendelés, minta vagy választás szerint kaphatók

S. Eisenstädter

szücs és szőrmeárúház

Mode de Paris

Telefon-szám: 768. **CLUJ** Táviratcim: MODEPELZ.

PIAȚA UNIRII No. 12.

Szücs és szőrmeárúházak figyelmébe

Angro osztály:

Calea Victoriei 2. Telef. 724.

Fiók:

Timisoara, Szentgyörgy-tér 1. szám Telefon: 23-01.

Alba-Iulia, Calea Regele Ferdinand 4. „Rador” No 1329

Hirdessen az Uj Keletben!

Felhívás

Erdély, Bánát, Körösvölgy összes zsidó hitközségeihez

Az oradea-mareai, satumareai, balemarei, reghinul-szesei izr. hitközségi elnökök Oradea-Maren mult hó 9-én tartott értekezleten elhatározták egy az erdélyi, bánáti, körösvölgyi összes hitközségi alkalmazottakra kiterjedő nyugdíjgyesület mielőbbi létesítésére vonatkozó akció megindítását.

Ezen határozat értelmében felhívjuk az összes zsidó hitközségeket, hogy tisztviselőikről — az al-balomszerűen összeállított—falusi bale-batimok-ideig-lenes alkalmazottairól is haladéktalanul küldjék be az oradea-mareai orth. izr. hitközség irodájában a következő adatokat: 1. Név. 2. Foglalkozás. 3. életkor. 4. Szolgálati idő. 5. Évi összifizetés, rész-letevezve törzsfizetés és pótlék. 6. Családtagok száma, neve és kora.

Miután első felhívásunknak ezideig csak keves-sen tettek eleget kérjük a hitközséget, hogy ezut-tal okvetlen jelensék be csatlakozásukat mert csakis azok vétnek figyelembe akik jelentkeztek. Oradea-Mare, 1924. okt. 29.

Az előkészítő bizottság.

Zsák z Ponyva

Vétel! Eladás

Kőcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II. Piața Traian 2. szám. Sărbăntoara: Albala Timișoara-Fabrics Interurban telefon 60

Borsó sárga feles [Stocke-reier] 50 kgos zsák **Füge** kis koszo-ru, új áru

Gyümölcs-iz כשר (Marmalade) Cirom, mazsola, mandula, hámozott mogyoró burmogyoró, carobe kapható

Léb Fivőrek cégnél

Cluj, Telefon 471.

A mi rőbb-nagy hírek ro méltóbb vényesék haogzott bírő lelki gyon hos oson ber történt, l zásu hite nevű an zsidóta. zása miat is igazolja ményre, ellen küz az antisz javára ke Im ig adott a v zért jelen „Widerst griffe“ cü európai n ban, amil életéről d asztala fe lán jelen holott eg probléma a bécsi v A leg tentő pé leték a t zött tagj a bünce hogy azo ennek a kevés mo hanem a a rajtaka bereket. A mo kalmazza hogy a morális p nözőt pe hosszabb ből és ig bünözők A p kellene l tőleg ma eddig cs nyos az, részében, képzelhe lehetőség szolgálta amikor s itélet jóv itt nemo dolunk, mekre, vallási, Kollektív mét soha bécsi bir csorba e küszöböl időre e pénzbüv azonban, leg erkő méltóság tetőjogi amelyre A bé